

Pielikums
Zemkopības ministrijas
19.07.2017
protokollēmumam Nr.34

**Plāns programmas skolu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu
īstenošanai Latvijā 2017./2018. – 2022./2023. mācību gados**

Latvijas Republikas
Zemkopības ministrija

Rīga, 2017

Kopsavilkums

Plāns izstrādāts saskaņā ar EK sniegtajām vadlīnijām un pamatojoties uz :

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra **Regulu (ES) Nr. 1308/2013**, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 11. maija **regulu (ES) Nr. 2016/791**, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1308/2013 un (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz atbalsta shēmu par augļu un dārzeņu, banānu un piena piegādi izglītības iestādēm;
- Padomes 2016. gada 11. aprīļa **regulu (ES) Nr. 2016/795**, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1370/2013 par konkrēta atbalsta un kompensāciju noteikšanas pasākumiem saistībā ar lauksaimniecības produktu tirgu kopīgo organizāciju;
- Komisijas 2016. gada 3. novembra īstenošanas **regulu (ES) Nr. 2017/39** par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 piemērot attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu;
- Komisijas 2016. gada 3. novembra deleģēto **regulu (ES) Nr. 2017/40** ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz Savienības atbalstu izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem, banāniem un pienu un groza Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 907/2014;

Latvijā programma izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu (turpmāk – skolu apgādes programma) tiek ieviesta no 2017. gada 1. augusta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Savienības atbalsta programmas par augļu un dārzeņu, un piena piegādi izglītības iestādēm administrēšanas, uzraudzības un novērtēšanas kārtību.

Latvijā atbalsta pretendents programmas ietvaros var būt produktu ražotājs (tostarp produktu ražotāju kooperatīvā sabiedrība), pārtikas uzņēmums, kas nodrošina ēdināšanu izglītības iestādē), pati izglītības iestāde, kā arī pašvaldība, kuras teritorijā darbojas konkrētā izglītības iestāde.

Latvijā skolu apgādes programmā atbalstu piešķir par svaigu augļu un dārzeņu, kā arī pasterizēta dzeramā piena bez cukura, piedevām un saldinātājiem, bezmaksas izplatīšanu mērķauditorijai.

Skolu apgādes programmas mērķauditorija Latvijā ir pirmsskolu un 1.-9. klases izglītojamie.

Latvijā skolu apgādes programmu administrē Lauku atbalsta dienests.

Izmantotie saīsinājumi

EK – Eiropas Komisija;
ES – Eiropas Savienība;
LV – Latvijas valsts;
LAD – Lauku atbalsta dienests;
CSP – Centrālā statistikas pārvalde;
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija.

Satura rādītājs

1. Skolu apgādes programmas administratīvais līmenis.....	5
2. Vajadzības un sasniedzamie rezultāti	5
2.1. Vajadzības, kas jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu (prioritārā secībā): .	5
2.2. Mērķi un rezultatīvie rādītāji (nav prioritārā secībā):.....	5
2.3. Pašreizējā situācija.....	8
3. Budžets.....	9
3.1. Eiropas Savienības atbalsts:	9
3.2. Valsts līdzfinansējums	10
3.3. Esošās valsts programmas:	12
4. Skolu apgādes programmas mērķgrupas	12
5. Atbalsttiesīgie produkti.....	13
5.1. Svaigi augļi un dārzeņi:	13
5.2. Pasterizēts dzeramais piens, tai skaitā bezlaktozes piens:	14
5.3. Citu produktu izplatīšana:	14
5.4. Kritēriji atbalsttiesīgo produktu izvēlei:	14
6. Papildus izglītojošie pasākumi	16
7. Programmas īstenošanas praktiskie nosacījumi	18
7.1. Produktu cenas nosacījumi	18
7.2. Produktu izplatīšanas biežums un izdales perioda ilgums:.....	18
7.3. Produktu izplatīšanas laiks dienā:	19
7.4. Regulas Nr. 1308/2013 V pielikumā minēto produktu izplatīšana:	19
7.5. Piegādātāju atlase:	19
7.5.1. Produktu izdale	19
7.5.2. Papildu izglītojošie pasākumi un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumi	20
7.5.3. Informatīva rakstura publicitātes pasākumi.....	21
7.5.4. Skolu apgādes programmas izvērtēšana.....	22
7.6. Attiecināmas izmaksas:.....	22
7.6.1. Attiecināmo izmaksu nosacījumi	22
7.6.2. Noteiktas attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā	23
7.7. Iestāžu un nozares pārstāvju iesaistīšana:	24
7.8. Informēšana un publicitāte:.....	24
7.9. Administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas:	25
7.10. Uzraudzība un izvērtēšana:	25

1. SKOLU APGĀDES PROGRAMMAS ADMINISTRATĪVAIS LĪMENIS

Skolu apgādes programma izglītības iestāžu apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu Latvijā tiek administrēta valsts līmenī.

2. VAJADZĪBAS UN SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

2.1. Vajadzības, kas jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu (prioritārā secībā):

1) Uzlabot pirmskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, sezonai un reģionam raksturīgiem produktiem, kā arī par vietējo pārtikas apriti un cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, atjaunojot bērnu saikni ar lauksaimniecību;

2) Nodrošināt mācību gada laikā pirmskolas un skolas vecuma bērniem bezmaksas augļu un/vai dārzeņu un piena porcijas, tā palielinot svaigu augļu un dārzeņu un piena patēriņu un radot izpratni par produkta pamatgaršu;

3) Paplašināt pirmskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par veselīga uztura jautājumiem, veicinot veselīga uztura paradumu veidošanos jau bērnībā;

4) Informēt sabiedrību par skolu apgādes programmas īstenošanu;

5) Novērtēt skolu apgādes programmas īstenošanu, izvērtēt tās efektivitāti un ietekmi uz pirmskolas un skolas vecuma bērnu ēšanas paradumu pārmaiņām, sniedzot priekšlikumus skolu apgādes programmas pilnveidošanai.

2.2. Mērķi un rezultatīvie rādītāji (nav prioritārā secībā):

N. p.k	Mērķis	Rezultāts	Specifiskais mērķis jeb pasākums	Sasniedzamais rādītājs (programmā iesaistītajām izglītības iestādēm)
1.	Atjaunot pirmskolas un skolas vecuma bērnos saikni ar lauksaimniecību, paplašinot pirmskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, sezonai un reģionam raksturīgiem produktiem, kā arī par vietējo	Mācību stundās, nodarbībās vai citās sesijās pirmskolas un skolas vecuma bērniem tiek veidota izpratne par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, par sezonai un reģionam raksturīgiem produktiem, par vietējo pārtikas apriti, par cīņu	<ul style="list-style-type: none">Izstrādāti interaktīvi metodiski materiāli skolotājiem kompetenču ietvaros atbilstoši vecuma grupām par augļiem un dārzeņiem un pienu, kas izmantojams mācību procesā.Izstrādāti izdales un interaktīvi praktiski materiāli	<ul style="list-style-type: none">90% pirmskolas un skolas ir izmantojušas metodiskos materiālus mācību procesā, kas aptver vismaz 90% izglītojamo.

	pārtikas apriti un cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu.	pret pārtikas izšķērdēšanu, un par veselīga uztura nozīmi, kā arī stiprināti veselīga uztura paradumi	pirmskolas un skolas vecuma bērniem atbilstoši vecuma grupām, kas sniedz informāciju vai praktiskas iemaņas par pārtikas produktu izvēli un to ietekmi uz veselību, par veselīga uztura pamatprincipu ievērošanu, par pārtikas produktu izšķērdēšanas problēmu.	<ul style="list-style-type: none"> 80% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir saņēmuši izdales vai informatīvus materiālus.
2.	Uzlabot pirmskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par veselīga uztura jautājumiem.		<ul style="list-style-type: none"> Rīkoti konkursi valsts mērogā mācību gadā pirmskolas un skolas vecuma bērniem, lai popularizētu programmu un veselīgu uzturu (piemēram, programmas logo un saukļa konkurss, skolēnu zīmējumu konkurss u.c.) Organizētas mācību ekskursijas uz saimniecībām vai īstenotas stādu audzēšanas projekts, lai atjaunotu bērnos saikni ar lauksaimniecību, parādot auga attīstības ciklu no sēklas līdz pilnvērtīgam stādam, izglītojot par auga attīstību un tā lomu pasaules ekosistēmā. Rīkotas degustācijas 	<ul style="list-style-type: none"> 80% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies konkursā. Vismaz 50% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies mācību ekskursijās vai stādu audzēšanas projektā.

			<p>sesijas, lai iepazīstinātu pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar produktu dabisko garšu, izstrādājot ieteikumus un padomus attiecībā uz svaigu augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vismaz 20% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir piedalījušies degustācijas sesijās.
3.	<p>Nodrošināt mācību gada laikā pirmskolas un skolas vecuma bērniem bezmaksas augļu un/vai dārzeņu un piena porcijas, tā palielinot svaigu augļu un dārzeņu un piena patēriņu un radot izpratni par produkta pamatgaršu</p>	<p>Veidoti veselīga uztura paradumi pirmskolas un skolas vecuma bērniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošinātas pirmskolas un skolas vecuma bērniem sezonai un reģionam atbilstošu svaigu augļu un/vai dārzeņu un dzēriņu bezmaksas porcijas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Produktu bezmaksas izdale tiek nodrošināta vismaz 3 reizes nedēļā vismaz 30% no mācību dienu skaita gadā. • Līdz 2023. gadam programmā iesaistīti 96% pirmskolas un 1.-9. klases izglītojamo. • 2% no izdalītajiem augļiem un dārzeņiem (kopā) veido produkti, kas audzēti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām. • Līdz 2023. gadam 1% no izdalītajiem piena produktiem ir ražoti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām.
4.	<p>Informēt sabiedrību par skolu apgādes programmas īstenošanu</p>	<p>Informēta sabiedrība skolās, speciālās tīmekļa vietnēs, informatīvās kampaņās utml. pasākumos par skolu apgādes programmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāts plakāts, lai informētu sabiedrību skolu telpās par dalību skolu apgādes programmā un ka to subsidē ES. • Izstrādāta tīmekļa vietne www.piensaugliskolai.lv, lai 	<ul style="list-style-type: none"> • 100% pirmskolās un skolās ir plakāts. • 100% skolu ir reģistrējušās tīmekļa vietnē www.piensaugliskolai.lv

			<p>sabiedrībai būtu pieejama plaša informācija par skolu apgādes programmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagatavoti suvenīri, grafiski materiāli u.tml. materiāli, lai atbalstītu par skolu apgādes programmas īstenošanu. • Organizētas informatīvas kampaņas TV, laikrakstos, semināri, lai popularizētu skolu apgādes programmu. 	<p>v, to apmeklējuši 80% izglītojamo un vecāku.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60% pirmskolas un skolas un 70% pirmskolas un skolas vecuma bērnu ir saņēmuši suvenīrus. • Mācību gadā vismaz 1 informatīva kampaņa.
--	--	--	---	---

2.3. Pašreizējā situācija

Atbalsta programmas “Skolas piens” (līdz 2016./2017. mācību gadam) rezultatīvie rādītāji pa mācību gadiem:

Mācību gads	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits		Izmaksātais atbalsts			Piegādāti produkti, tonnas Produkti kopā
	"Skolas piena" programmā iesaistītās	"Skolas piena" programmā iesaistītie	% no kopējā	ES atbalsts, EUR	LV līdzfinansējums, EUR	Atbalsts kopā, EUR	
2004/05	13	n.d.	n.d.	44 820	285	45 105	26,0
2005/06	786	n.d.	n.d.	62 749	174 302	237 050	953,9
2006/07	459	160 600	46,77%	216 419	560 185	776 603	3 447,6
2007/08	490	120 300	36,43%	412 348	805 772	1 218 121	1 710,9
2008/09	511	20 500	6,44%	130 762	268 496	399 258	715,8
2009/10	37	6 300	2,11%	17 010	0	17 010	93,8
2010/11	456	52 800	18,06%	122 372	270 927	393 299	669,7
2011/12	572	60 600	21,32%	346 283	862 183	1 208 466	1 959,0
2012/13	834	181 300	64,73%	591 503	1 492 456	2 083 959	3 245,8
2013/14	917	192 400	69,44%	679 026	2 034 355	2 713 380	3 650,5
2014/15	1 037	217 600	78,37%	758 024	2 185 441	2 943 465	4 176,6
2015/16	1 086	233 088	82,78%	864 002	1 989 307	2 853 310	4 761,9
2016/2017*	1 083	235 447	82,56%	765 932	2 288 943	3 054 875	4 220,3

Datu avots; CSP, IZM, LAD

* - LAD dati uz 08.06.2017.

**Atbalsta programmas “Augļi skolai” (līdz 2016./2017. gadam)
rezultatīvie rādītāji pa mācību gadiem:**

Mācību gads	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits		Atbalsts EUR			Izdalītas augļu un dārzeņu, asorti porcijas, gab
	Programmā iesaistītās	Programmā iesaistītie	% no kopējā	ES atbalsts	Kopējā aploksne LV+ES	Izmaksātais atbalsts	
2010/11	537	68 600	60,35%	450 100	600 133	398 749	2 356 940
2011/12	708	137 300	81,51%	764 235	1 018 980	1 061 430	7 020 684
2012/13	754	151 322	90,41%	881 917	1 175 889	1 140 471	8 396 229
2013/14	780	159 941	95,55%	900 200	1 200 267	1 069 942	6 353 013
2014/15	793	158 163	92,70%	1 105 420	1 228 244	1 109 193	7 117 351
2015/16	781	164 608	94,39%	975 995	1 084 439	1 114 062	7 190 238
2016/2017*	780	173 028	98,50%	939 485	1 043 872	1 079 908	6 848 272

Datu avots; CSP, IZM, LAD

* - LAD dati uz 08.06.2017.

3. BUDŽETS

3.1. ES atbalsts:

Līdzekļiem papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu īstenošanai tiks paredzēts kopīgs finansējums, no skolu apgādes programmai kopējā pieejamā (ES un valsts) finansējuma līdzekļus iedalot proporcionāli no katrai produktu grupai pieejamā finansējuma un, nepārsniedzot ES normatīvajos aktos noteiktos finansējuma limitus šādiem pasākumiem.

Arī skolu apgādes programmas izvērtēšanai tiks paredzēts kopīgs finansējums, iedalot Eiropas Savienības un valsts atbalsta līdzekļus proporcionāli no katrai produktu grupai pieejamā finansējuma un, nepārsniedzot ES normatīvajos aktos noteiktos finansējuma limitus.

Papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu īstenošanai paredzētais finansējums, kā arī skolu apgādes programmas izvērtēšanai vienu reizi 6 gados paredzētais finansējums no ES piešķiruma tiek finansēts 50% apmērā, atlikušos 50% sedzot no valsts līdzfinansējuma līdzekļiem.

Iepriekšminētos finansējumus katram mācību gadam noteiks saskaņā ar nacionāliem normatīviem aktiem izveidota skolu apgādes programmas komisija.

Zemāk tabulā atspoguļots provizorisks ES piešķirumu sadalījums starp papildu izglītojošiem pasākumiem, publicitātes pasākumiem un programmas izvērtēšanai:

Izmaksu pozīcija ES atbalstam	Periods	Augļi un dārzeni	Piens	Kopā programmā
ES piešķirums	2017/2018 mācību gadā*	813 091	745 497	1 576 588
	2018./2019. - 2022./2023. mācību gadā, vidēji **	633 672	700 309	1 333 981
Produktu izdarei	2017/2018 mācību gadā	814 072	712 516	1 526 588
	2018./2019. - 2021./2022. mācību gadā, vidēji**	618 012	665 969	1 283 981
	2022/2023. mācību gadā**	605 641	638 840	1 244 481
Papildus izglītojošie pasākumi un publicitātes pasākumiem kopā***	2017/2018 mācību gadā	17 019	32 981	50 000
	2018./2019. - 2022./2023. mācību gadā, vidēji**	15 660	34 340	50 000
Izvērtēšanai	2017/2018 - 2022./2023. mācību gadā, vidēji	0	0	0
	2022/2023. mācību gadā	12 371	27 129	39 500

* - 2017./2018. mācību gadam ir ņemts vērā galīgais piešķirums saskaņā ar Eiropas Komisijas lēmumu Nr. C(2017) 1792;

** - turpmākiem 5 mācību gadiem ir ņemti vērā Regulā Nr. 2016/795 noteiktie indikatīvie piešķirumi. Tādējādi šīs pozīcijas var būt mainīgas, atkarībā no EK lēmuma par galīgiem piešķirumiem attiecīgā mācību gadā. Tāpat, attiecībā uz 2022/2023. mācību gadu, produktu izdarei pieejamais budžets ir samazināts, ņemot vērā nepieciešamību iedalīt līdzekļus atbalsta programmas izvērtēšanai;

*** - publicitātes pasākumos ietilpst izglītojoša rakstura pasākumi un informatīva rakstura pasākumi. Pasākumu budžets ir provizoriski plānots nemainīgs pa gadiem, bet atkarībā no galīgo piešķirumu apmēra katram mācību gadam, var mainīties budžeta proporcionālais sadalījums starp produktu grupām

Skolu programmas komisija var noteikt citu ES piešķiruma sadalījumu starp tabulā minētajām atbalsttiesīgajām aktivitātēm, ņemot vērā mācību gadam pieejamo kopējo finansējumu un skolu apgādes programmas ietvaros identificētās vajadzības.

3.2. Valsts līdzfinansējums

Valsts līdzfinansējums programmā tiek paredzēts, lai:

- 1) nodrošinātu produktu izdali bez maksas pēc iespējas ilgākā laika periodā (*izdales reižu skaits*) mācību gada ietvaros, ņemot vērā plāna 7.2. punktā noteikto izdales biežumu;
- 2) segtu 50% no izmaksām, kas saistītas ar papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu īstenošanu;
- 3) Vienu reizi 6 gados segtu 50% no izmaksām, kas saistītas ar skolu apgādes programmas izvērtēšanu.

Valsts līdzfinansējums tiek pieprasīts saskaņā ar valsts budžeta nosacījumiem 3 gadu periodam. Līdzfinansējuma apmērs tiek plānots tādā pašā apmērā, kāds bija pieejams 2017. gadā atbalsta programmām “Skolas piens” un “Skolas augļi”.

Izmaksu pozīcija valsts līdzfinansējumam	Periods	Augļi un dārzeņi	Piens	Kopā programmā
LV piešķirums	2017/2018 mācību gadā un turpmāk	688 889	2 200 000	2 888 889
Piešķirums produktu izdalei*	2017/2018 mācību gadā	671 870	2 167 019	2 838 889
	2018./2019. - 2021./2022. mācību gadā, vidēji	673 229	2 165 660	2 838 889
	2022/2023. mācību gadā	660 858	2 138 531	2 799 389
Papildus izglītojošie pasākumi un publicitātes pasākumiem kopā**	2017/2018 mācību gadā*	17 019	32 981	50 000
	2018./2019. - 2022./2023. mācību gadā, vidēji	15 660	34 340	50 000
Izvērtēšanai	2017/2018 - 2021./2022. mācību gadā vidēji*	0	0	0
	2022/2023. mācību gadā	12 371	27 129	39 500

* *Kopējais produktu izdalei pieejamais LV līdzfinansējuma apmērs laikā no 2017./2018. līdz 2021./2023. mācību gadam ir nemainīgs, taču mainās tā sadalījums starp produktu grupām, atkarībā no kopējā ES galīgo piešķirumu apmēra un tā īpatsvara katrai produktu grupai. Tāpat, 2022./2023. mācību gadā LV līdzfinansējums produktu izdalei ir mazāks arī, ņemto vērā nepieciešamību segt 50% no atbalsta programmas izvērtēšanas izmaksām;*

** *- publicitātes pasākumos ietilpst izglītojoša rakstura pasākumi un informatīva rakstura pasākumi. Pasākumu budžets ir provizoriski plānots nemainīgs pa gadiem, bet atkarībā no galīgo piešķirumu apmēra katram mācību gadam, var mainīties budžeta proporcionālais sadalījums starp produktu grupām*

Tādējādi produktu izdalei kopējais provizoriskais ES un valsts finansējums (saskaņā ar plāna 3.1. punktā un 3.2. punktā sniegto informāciju) ir:

Periods	Augļi un dārzeņi	Piens	Kopā programmā
----------------	-------------------------	--------------	-----------------------

2017./2018. mācību gadā*	1 485 942	2 879 535	4 365 477
2018./2019. - 2021./2022. mācību gadā, vidēji**	1 291 242	2 831 628	4 122 870
2022./2023. mācību gadā	1 266 500	2 777 370	4 043 870

* - 2017./2018. mācību gadam ir ņemts vērā galīgais piešķirums saskaņā ar Eiropas Komisijas lēmumu Nr. C(2017) 1792;

** - turpmākiem 5 mācību gadiem ir ņemti vērā Regulā Nr. 2016/795 noteiktie indikatīvie piešķirumi. Tādējādi šīs pozīcijas var būt mainīgas, atkarībā no EK lēmuma par galīgiem piešķirumiem attiecīgā mācību gadā. Tāpat, attiecībā uz 2022./2023. mācību gadu, produktu izdarei pieejamais budžets ir samazināts, ņemot vērā nepieciešamību iedalīt līdzekļus atbalsta programmas izvērtēšanai.

3.3. Esošās valsts programmas:

Regulas Nr. 1308/2013 23.a panta 5. punkts nosaka, ka Eiropas Savienības atbalsta programmas skolu apgādei ar augļiem, dārzeņiem un pienu finansējumu var izmantot, lai paplašinātu vai padarītu efektīvākas esošās dalībvalstu finansētās programmas, ar kurām tiek nodrošināti skolām paredzēti augļi un dārzeņi, un skolām paredzēts piens, taču ES atbalstu nevar izmantot, lai aizstātu šo nacionālo programmu finansējumu, izņemot attiecībā uz bērnu bezmaksas ēdināšanu izglītības iestādēs.

Latvijā nav paredzēts ar ES atbalsta programmu paplašināt vai padarīt efektīvākas esošās izglītības iestāžu ēdināšanas programmas, vai daļēji aizstāt finansējumu bezmaksas ēdināšanā.

Taču izglītības iestāde, kas valstī nodrošina bezmaksas ēdināšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā aprēķina, piešķir un izlieto valsts budžetā paredzētos līdzekļus pašvaldībām pamatizglītības iestādes skolēnu ēdināšanai, var vienoties ar ēdināšanas uzņēmumu un atbalsta pretendentu par to, ka ES atbalsta programmas finansētie produkti tiek iekļauti attiecīgo izglītojamo bezmaksas ēdienkartē (ievērojot, ka šos produktus nevar izmantot maltīšu gatavošanā un nodrošinot to atpazīstamību saskaņā ar Regulas Nr. 2017/40 11.pantu).

Atbalsta programmas atpazīstamība tiks nodrošināta ar izglītības iestādē izvietoto informatīvo plakātu.

4. SKOLU APGĀDES PROGRAMMAS MĒRĶGRUPAS

Skolu apgādes programmas mērķgrupas apgādei ar augļiem un dārzeņiem un pienu ir izglītojamie:

- Bērnodārzos un citās pirmskolas izglītības iestādēs;
- Vispārējās izglītības iestāžu 1.-9. klasē.

Visiem mērķgrupas izglītojamiem ir paredzēts izdalīt gan augļus un dārzeņus, gan pienu:

Izglītības līmenis	Atbilstošais bērnu vecums (intervālā)	Augļu un dārzeņu izdāle	Piena izdāle
Pirmsskolas izglītība	Līdz 7 gadu vecumam*	jā	jā
Pamatskolas izglītība	7 – 15 gadi*	jā	jā
Vidusskolas izglītība	No 15 gadiem*	nē	nē

*Piezīmes: *- vecuma intervāls ir orientējošs. Saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju, pirmsskolas izglītība ir bērniem līdz 7 gadu vecumam, kad ir jāuzsāk mācības 1. klasē, pamatizglītības posms ir obligāts no 7 gadu vecuma līdz pamatizglītības iegūšanai vai 18 gadu (pilngadības) sasniegšanai. Vidējā izglītībā skolēnu vecums netiek noteikts.*

Iespēja piedalīties skolu apgādes programmā ir visām Latvijas izglītības iestādēm, kas nodrošina pirmsskolas vai 1.-9. klases izglītību, tā nodrošinot iespēju bērniem saņemt bezmaksas svaigus augļus un/vai dārzeņus un dzeramo pienu, sniedzot ieguldījumu pirmsskolas un skolas vecuma bērnu veselīgas ēšanas paradumu veidošanā.

5. ATBALSTTIESĪGIE PRODUKTI

Skolu apgādes programmā atbalsttiesīgo produktu saraksts ir saskaņots ar Veselības ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Valsts Izglītības satura centru, kā arī lauksaimniecības nozaru nevalstiskās organizācijām skolu apgādes programmas komisijas ietvaros.

Eiropas Savienības likumdošana paredz, ka dalībvalstis izveido sev atbilstošāko produktu klāstu, vadoties pēc Regulas Nr.1308/2013 23. panta 3.-7. punktā dotajiem vispārīgajiem produktu izvēles kritērijiem.

Ņemot vērā programmas mērķus, dokumenta 2.1. apakšpunktā definētās vajadzības, kas jārisina ar skolu apgādes programmas īstenošanu, kā arī ņemot vērā Regulas Nr.1308/2013 23. panta 3.-7. punktā noteiktos produktu izvēles kritērijus, Latvija nosaka, ka skolu apgādes programmā izglītojamie saņem 5.1. un 5.2. punktā minētos produktus.

5.1. Svaigi augļi un dārzeņi:

- Āboli;
- Bumbieri;
- Lielogu dzērvenes (var izdalīt tikai asorti porcijās, nepārsniedzot 1/5 daļu porcijas);
- Kāposti;

- Kolrābji;
- Burkāni;
- Ķirbji;
- Kāļi;
- Iepriekš uzskaitīto produktu asorti.

Augļiem un dārzeņiem tiek noteiktas papildu prasības:

- 1) Tie ir audzēti, ievērojot integrētās augu aizsardzības vispārīgos principus un atbilstoši integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām, vai ir audzēti atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām, vai tie atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām par zaļās krāsas norādes lietošanu;
- 2) Tie no ražošanas vietas līdz attiecīgajai izglītības iestādei transportēti ne tālāk par 300 kilometriem.

5.2. Pasterizēts dzeramais piens, tai skaitā bezlaktozes piens:

Pasterizētam pienam tiek noteiktas šādas papildu prasības:

- 3) Tam nav pievienots cukurs, aromatizētāji, saldinātāji, augļi, rieksti, kakao vai citas piedevas;
- 4) Tas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām, vai atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām;
- 5) Tas no ražošanas vietas līdz attiecīgajai izglītības iestādei transportēts ne tālāk par 300 kilometriem.

5.3. Citu produktu izplatīšana:

Latvijā netiek paredzēta pārstrādātu augļu un dārzeņu, siera, jogurta u.c. fermentētu, nefermentētu piena produktu ar vai bez cukura un citām piedevām izplatīšana atbilstoši Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 4. punktam vai šādu produktu iekļaušana atbilstoši Regulas Nr. 1308/2013 23. panta 7. punktam.

5.4. Kritēriji atbalsttiesīgo produktu izvēlei:

Produktu saraksts un to detalizēti kritēriji noteikti normatīvajos aktos, balstoties uz šādiem objektīviem kritērijiem:

1) *sociāli ekonomiskais kritērijs* – izglītojamiem tiek piedāvāti šim reģionam raksturīgie produkti. Ņemot vērā konkrētu sezonas produktu pieejamību, to lietošana uzturā ne vienmēr ir saistīta ar ģimenes budžeta izdevumiem, kā arī ar šo produktu atpazīstamību, jo tie tiek lietoti ikdienas uzturā, turklāt tie ir viegli pieejami, - piemēram, augļus un dārzeņus vecāki bieži vien audzē piemājas dārzos, bet svaigpienu, kas ir pasterizēta dzeramā piena izejviela, vecāki vai radnieki bieži vien iegūst, turot savā saimniecībā govīs.

2) *vides aizsardzības un videi radīto ieguvumu kritērijs* – ņemot vērā Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam, kur liela nozīme tiek pievērsta vides saglabāšanas jautājumiem, un to, ka atbalsta programmā produktu saņēmēji ir pirmskolas un skolas vecuma bērni, liela uzmanība ir jāvelta gan vides un lauku uzlabošanas jautājumiem. Tādēļ programmā uzsvars tiek likts uz tādu svaigu produktu izplatīšanu, kas iegūti ar videi draudzīgām ražošanas (audzēšanas) metodēm. Pasterizēts piens var būt ražots ar metodēm, kas nodrošina produktu ražošanas visu posmu izsekojamību un tādas produkta īpašības, kas ievērojami pārsniedz komerciālu preču standartus attiecībā uz sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselību, dzīvnieku labturību vai vides aizsardzību. Tāpat produktu izvēlē ir būtiski saīsināt transportēšanas attālumu no produktu ražošanas (augļiem un dārzeņiem – arī saiņošanas) vietas līdz skolēnam (angļu valodā – *food miles*). Tādējādi tiek veicināta arī CO₂ emisiju samazināšana un gaisa kvalitātes uzlabošana.

3) *ekonomiskais kritērijs* – saīsināti transportēšanas attālumi ļauj samazināt vienas porcijas cenu (vienas augļu vai dārzeņu porcijas cenā ietilpst, piemēram, augļu un dārzeņu audzēšanas, iesaiņošanas, transportēšanas, taras mazgāšanas u.c. izmaksas, savukārt, vienas piena porcijas cenā ietilpst svaigpiena izejvielas iegādes, pārstrādes, iepakojuma, transportēšanas u.c. izmaksas), tā dodot iespēju izdalīt skolēniem vairāk augļu un dārzeņu porciju pieejamā finansējuma ietvaros. Programmai nav lielas ietekmes uz lauksaimnieku ienākumiem un cenām, izņemot to, ka programmas ieviešanas rezultātā var palielināties produktu atpazīstamība un pieprasījums ārpus skolas. Orientēšanās uz vietējiem produktiem (tiešo piegāžu gadījumā) palielina galīgās cenas veidošanās mehānisma pārskatāmību.

Šāda pieeja veicina arī īso pārtikas piegādes ķēžu iesaisti, kas nodrošina ražotājam iespējas piegādāt produktus skolēniem, bet skolēniem – lietot patērīnā produktus, zinot to ražošanas vietu. Jāatzīmē, ka īsām pārtikas ķēdēm ir nozīmīga loma arī ilgtspējīgu kopienu veidošanā, palīdzot stiprināt identitāti un individuālo vietas piederību.

Atbalsttiesīgajiem produktiem noteikto kritēriju kopsavilkums:

- vides apsvērumi – transportēšanas attālums (*food miles*);
- reģionam raksturīgi produkti (saistībā ar transportēšanas attālumu);
- sezonai raksturīgi produkti (jo īpaši attiecībā uz augļiem un dārzeņiem);
- paaugstinātas kvalitātes prasības:
 - atbilstība bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām vai
 - atbilstība nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām:
 - augļiem un dārzeņiem – tikai šīs shēmas norādes zaļā krāsā lietošanas prasībām;
 - integrētās augu aizsardzības vispārīgo principu ievērošana un atbilstība integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām (tikai augļiem un dārzeņiem)

Atbalsttiesīgajiem produktiem noteiktās prioritātes:

- nevienam produktam netiek piešķirta augstāka prioritāte pret pārējiem atbalsttiesīgajiem produktiem.

6. PAPILDUS IZGLĪTOJOŠIE PASĀKUMI

Ņemot vērā, ka skolu apgādes programmas ietvaros papildu izglītojošiem pasākumiem un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumiem ir jāaptver gandrīz visi programmā iesaistītie izglītojamie, taču šādiem pasākumiem pieejamais budžets ir ierobežots, tiek paredzēts, ka šos pasākumus izglītības iestādes organizēs un īstenos mācību procesa un tām pieejamā budžeta ietvaros.

Lai nodrošinātu šādu pasākumu īstenošanas iespējas, tiek paredzēts, ka valsts līmenī tiks izstrādāti vienoti līdzekļi papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanai.

Programmā paredzēta šādu līdzekļu un materiālu izstrāde, ko izglītības iestādes varēs izmantot, lai īstenotu papildus izglītojošos pasākumus:

Nosaukums	Mērķis	Saturs
Interaktīvi metodiskie materiāli skolotājiem kompetenču ietvaros atbilstoši vecuma grupām par augļiem un dārzeņiem un pienu.	Paplašināt pirmskolas un skolas vecuma bērnu zināšanas par lauksaimniecības un pārtikas ražošanu, par sezonu un reģionam raksturīgiem produktiem, par vietējo pārtikas apriti un par cīņu pret pārtikas izšķērdēšanu, par veselīga uztura nozīmi.	<p>Metodiskos materiālus izmantotu skolotāji mācību procesā un aptvertu šādas tēmas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lauksaimniecība (uzsvars uz programmu produktiem) – audzēšana, novākšana, izskats, uzglabāšana, ko nozīmē bioloģiski un integrēti audzēts? Kāds izskatās produkts no lauka (piemēram, burkāns var būt arī dzeltens) vai no govīm (piens ir balts un ar dabisku saldu garšu, pateicoties laktozei)? u.c. • Veselīgas ēšanas paradumi – kāpēc ir svarīgs veselīgs uzturs? kāda nozīme ir augļiem un dārzeņiem? Kādas ir to īpatnības (audzēšanas, garšas utt.)? • Vietējās pārtikas ķēdes – produkti, kas ņemti no tuvākās apkārtnes. • Cīņa pret pārtikas izšķērdēšanu – Kas notiek ar produktu, kad to nometa pie zemes? Kur tas palika? <p>Metodiskie materiāli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izmantojami interaktīvā vidē, • vizuāli; • atbilstoši vecuma grupai, • paredz iespēju praktiski darboties skolā uz vietas (spēles u.tml.),

		<ul style="list-style-type: none"> • nodrošina darba lapas.
Izdales un interaktīvi praktiski materiāli pirmskolas un skolas vecuma bērniem atbilstoši vecuma grupām.	Sniegt informāciju vai praktiskas iemaņas par pārtikas produktu izvēli un to ietekmi uz veselību, par veselīga uztura pamatprincipu ievērošanu, par pārtikas produktu izšķērdēšanas problēmu.	<p>Materiāla saturam, atbilstoši pirmskolas un skolas vecuma bērnu vecumam un nodrošinot pēctecīgumu, jāsniedz informācija kā izvēlēties nekaitīgus pārtikas produktus savai veselībai, kā ievērot veselīga uztura pamatprincipus, lietojot augļus un dārzeņus un pienu.</p> <p>Izdales un interaktīvi praktiskiem materiāliem ir jāsniedz informācija par augļu un dārzeņu un piena ražošanas vides apsvērumiem un pārtikas izšķērdēšanas problēmu. Jābūt atraktīvam aprakstam par augļi un dārzeņi un pienu, lai palīdzētu nostiprināt veselīgus paradumus.</p> <p>Pasākuma īstenošanā var tikt piesaistīti sabiedrībā populāri cilvēki, vecāki, kas dalās ar savu pozitīvo pieredzi par augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā.</p> <p>Darbības būtība ir saistīta ar labvēlīga piemēra popularizēšanu bērnu vidū, t.sk. attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas novēršanu, kā arī attiecībā uz zināšanu paplašināšanu par lauksaimniecību un vidi.</p> <p>Iespēju robežās jāizmanto vizualizācijas un multimediju ierīces bērnu intereses un motivācijas paaugstināšanai.</p>
Konkursi valsts mērogā mācību gadā pirmskolas un skolas vecuma bērniem.	Popularizēt programmu un veselīgu uzturu.	<p>Valsts līmenī varētu tikt organizēti dažādi konkursi, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programmas logo un saukļa konkurss – iesūtītie priekšlikumi tiks izvērtēti un labākais sauklis un logo kļūst par skolu apgādes programmas logo un saukli. • Skolēnu zīmējumu konkurss – tiek iesūtīti zīmējumi par tēmu, kas saistīta ar skolu apgādes programmu, kā arī tās ietvaros izdalīto produktu ietekmi uz veselību. Labākie zīmējumi vēlāk var tikt izmantoti sienas kalendāra izgatavošanai.
Mācību ekskursijas uz saimniecībām vai īstenotas stādu audzēšanas projekts (neparedzot finansējumu no	Atjaunot bērnos saikni ar lauksaimniecību.	Mācību ekskursijas uz augļu, dārzeņu vai piena saimniecībām vai piena pārstrādes uzņēmumiem, kuras pieteikušās šādiem apmeklējumiem, lai iepazīstinātu skolēnus ar šo produktu ražošanu, atjaunojot bērnos saikni ar lauksaimniecību, kā arī ar produkcijas ceļu <i>no lauka līdz galdam</i> .

skolu apgādes programmas budžeta)		<p>Informācija par saimniecībām vai piena pārstrādes uzņēmumiem, kas pieteikušies šādiem apmeklējumiem, ir pieejama mājas lapā www.piensaugliskolai.lv, Stādu audzēšanas projekta ietvaros var tikt parādīts auga attīstības cikls no sēklas līdz pilnvērtīgam stādam, izglītojot par auga attīstību un tā lomu pasaules ekosistēmā.</p> <p>Pasākuma ietvaros var tikt ierīkoti mazdārziņi izglītības iestāžu teritorijā. Mazdārziņos tiek audzēti ogulāji (vairāku gadu projekts) un/vai sezonas dārzeni – redīsi, burkāni, gurķi. Mazdārziņus ierīko izglītojamie kopīgi ar skolotājiem, pēc nepieciešamības piesaistot tehnisko personālu. Projektā kā konsultants var piedalīties arī produkta ražotājs, sniedzot konsultācijas par dārza un augu kopšanu un aprūpi.</p>
Degustācijas sesijas	Iepazīstināt pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar produktu dabisko garšu, izstrādājot ieteikumus un padomus attiecībā uz svaigu augļu un dārzeņu un piena lietošanu uzturā.	<p>Pasākums orientēts uz baiļu pārvarēšanu attiecībā uz jauniem produktiem, iepazīstinot pirmskolas un skolas vecuma bērnus ar produktu dabisko garšu.</p> <p>Ir iespēja tā sauktā “Augļu un dārzeņu un/vai piena vēstnieka” piesaistīšana, lai palīdzētu bērniem sagriezt un sagatavot produktus.</p> <p>Pasākuma ietvaros var tikt izstrādāti ieteikumi un padomi attiecībā uz produktu lietošanu uzturā.</p>

Bez tam, informatīva rakstura publicitātes pasākumus, kā arī dažādus konkursus un līdzīgus pasākumus izglītojošo pasākumu ietvaros organizē Lauku atbalsta dienests un papildu izglītojošo pasākumu atbalsta pretendents.

7. PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PRAKTISKIE NOSACĪJUMI

Detalizēti nosacījumi produktu izplatīšanai skolu apgādes programmā tiek noteikti normatīvajos aktos.

7.1. Produktu cenas nosacījumi

Produkti skolu apgādes programmā izglītojamiem tiek izplatīti bez maksas.

7.2. Produktu izplatīšanas biežums un izdales perioda ilgums:

Abām produktu grupām (“augļu un dārzeni”, “piens”) skolu apgādes programmā paredzēti vienādi nosacījumu attiecībā uz izplatīšanas biežumu.

Pienam izdales periods katrā mācību gadā sākas 1. oktobrī, bet augļiem un dārzeņiem - 1. novembrī. Izdales periods 1.-9. klases izglītojamiem beidzas ne vēlāk kā 31. maijā, bet pirmsskolas izglītības iestādēm - ne vēlāk kā 31. jūlijā.

Kopsavilkums:

	Augļi un dārzeņi	Piens
Izplatīšanas biežums	3 reizes nedēļā	3 reizes nedēļā
Izdales perioda ilgums	Sākot ar 1. novembri	Sākot ar 1. oktobri

Papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanas periods ir mācību gads. Izglītojošos pasākumus organizē un īsteno izglītības iestādes sadarbībā ar atbalsta pretendentu, kas izstrādā līdzekļus šo pasākumu īstenošanai. Izglītojošos pasākumus izglītības iestādes organizē mācību procesa ietvaros. Kā arī, izglītojošo pasākumu ietvaros atbalsta pretendents un Lauku atbalsta dienests organizē dažādus konkursus un citus pasākumus.

7.3. Produktu izplatīšanas laiks dienā:

Produktu izdarei Latvijā netiek noteikts konkrēts laiks (no rīta, vakarā, pusdienās utml.).

Par produktu izplatīšanas laiku vienojas izglītības iestāde ar uzņēmumu, kas izglītības iestādē nodrošina ēdināšanu.

Produktus ir atļauts iekļaut ēdienreizes sastāvā saskaņā ar plāna 3.3. punkta nosacījumiem, ja tie ir iekļauti kā atsevišķs elements (t.i., tie netiek vārīti, cepti, malti, blendēti utml.) un ja tiem ir nodrošināta vizuāla ES atbalsta programmas atpazīstamība.

7.4. Regulas Nr. 1308/2013 V pielikumā minēto produktu izplatīšana:

Latvijā netiek atļauta šādu produktu izplatīšana skolu apgādes programmā.

7.5. Piegādātāju atlase:

7.5.1. Produktu izdare

Produktus skolu apgādes programmā var piegādāt šādu produktu ražotājs, tostarp produktu ražotāju kooperatīvā sabiedrība.

Savukārt, atbalsta pretendenti Eiropas Savienības normatīvo aktu izpratnē skolu apgādes programmā Latvijā var būt:

- atbalsttiesīgo produktu ražotājs;
- pārtikas uzņēmums, kas nodrošina ēdināšanu izglītības iestādē;

- izglītības iestāde,
- pašvaldība, kurā atrodas izglītības iestāde.

Produktu piegādātāju atlase skolu apgādes programmā notiks, izmantojot Lauku atbalsta dienesta uzturētu platformu.

Platformas ietvaros Lauku atbalsta dienests izveido, uztur un elektroniski publisko šādus personu sarakstus:

- 1) atbalsttiesīgo produktu ražotāji, kas pirms katra mācību gada piesakās Lauku atbalsta dienestā ar interesi piedāvāt savus produktus skolu apgādes programmā;
- 2) izglītības iestādes, kas Latvijā nodrošina pirmsskolas un 1.-9. klases vispārējo izglītību, mācību gada laikā sarakstu papildinot ar atzīmēm par izglītības iestāžu dalību skolu apgādes programmā;
- 3) produktu izdarei apstiprinātie atbalsta pretendenti.

Atbalsta pretendentu apstiprināšana notiek, pamatojoties uz apstiprināšanas iesniegumu.

Ja atbalsta pretendents ir publiska persona, tas piegādātāju atlasei piemēro arī normatīvo aktu publisko iepirkumu jomā prasības.

Platformas ietvaros izveidotajos sarakstos iekļautās personas savā starpā līdz mācību gada sākumam vienojas par skolu apgādes programmas īstenošanu (konkrēts ražotājs, konkrēti produkti, konkrēta izglītības iestāde, vienošanās par atbalsta pretendenta funkcijas pildīšanu) nākamajā mācību gadā.

Produktu izplatīšana izdales periodā izglītības iestādē notiek, balstoties uz atbalsta pretendentiem piešķirtām skolu apgādes tiesībām. Skolu apgādes tiesības tiek piešķirtas par katru izglītības iestādi katrai produktu grupai (“augļi un dārzeņi” vai “piens”). Ņemot vērā izglītojamo skaita atšķirības izglītības iestādēs, katrai izglītības iestādei iespējamā skolu apgādes tiesību vērtība vienai un tai pašai produktu grupai ir atšķirīga.

Skolu apgādes tiesības kārtējam mācību gadam aprēķina un piešķir Lauku atbalsta dienests, pamatojoties uz atbalsta pretendentu iesniegumiem dalībai skolu apgādes programmā, kuros norādītas apgādājamās izglītības iestādes, piegādājami produkti un to ražotāji. Iesniegumam jāpievieno izglītības iestādes rakstiska piekrišana dalībai atbalsta programmā par norādītajiem produktiem.

7.5.2. Papildu izglītojošie pasākumi un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumi

Papildu izglītojošos pasākumus, izmantojot skolu apgādes programmas finansējuma ietvaros izstrādātus vienotus līdzekļus un citus materiālus, Latvijā īsteno izglītības iestādes mācību procesa un tām pieejamā budžeta ietvaros.

Līdzekļu un citu materiālu sagatavošana papildu izglītojošo pasākumu īstenošanai, kā arī izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošana, ieskaitot šiem publicitātes pasākumiem nepieciešamo līdzekļu izstrādi, Latvijā tiek deleģēta Latvijas Lauksaimniecības universitātes Pārtikas tehnoloģijas fakultātei (turpmāk – universitāte).

Detalizēti nosacījumi papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanai noteikti normatīvajos aktos, kā arī papildu informācija sniegta plāna 6. punktā.

Pirms pasākumu īstenošanas universitāte Lauku atbalsta dienestā iesniedz kārtējā mācību gadā paredzēto pasākumu plānu un tāmi.

Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegto pasākumu plāna un tāmes atbilstību skolu apgādes programmas nosacījumiem, un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta dokumentus apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijā.

Pēc dokumentu apstiprināšanas Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu ar universitāti. Pēc līguma noslēgšanas universitāte var uzsākt pasākumu īstenošanu saskaņā ar apstiprināto plānu un tāmi.

Izstrādātos līdzekļus un citus materiālus papildu izglītojošo pasākumu un izglītojoša rakstura publicitātes pasākumu īstenošanai universitāte dara pieejamus izglītības iestādēm. Tāpat, izstrādātie līdzekļi un materiāli tiek ievietoti skolu apgādes programmas tīmekļvietnē www.piensaugliskolai.lv.

Pēc pasākumu īstenošanas universitāte iesniedz Lauku atbalsta dienestā atbalsta iesniegumu un atskaiti par īstenotajiem pasākumiem. Atbalsta iesniegumam universitāte pievieno darījumu apliecinošus dokumentus.

Lauku atbalsta dienests izvērtē atbilstoši līguma nosacījumiem un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta tos apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijai.

Atbalstu Lauku atbalsta dienests aprēķina un izmaksā pēc tam, kad skolu apgādes programmas komisija apstiprinājusi atskaišu dokumentus.

7.5.3. Informatīva rakstura publicitātes pasākumi

Atbalsta pretendents informatīva rakstura publicitātes pasākumu (bukleti, prezentācijas materiāli, dāvanas u.tml.) īstenošanai Lauku atbalsta dienests izraugās saskaņā ar normatīvajiem aktiem publisko iepirkumu jomā, un ar izvēlēto atbalsta pretendentu slēdz līgumu par pasākumu īstenošanu.

Atbalsta pretendentam pirms pasākumu īstenošanas jāsaņem Lauku atbalsta dienesta apstiprinājums.

Pēc atbalsta pasākumu īstenošanas atbalsta pretendents iesniedz Lauku atbalsta dienestā detalizētu veikto pasākumu un darbību pārskatu un tāmi, darījumu apliecinošus dokumentus, un atbalsta iesniegumu.

7.5.4. Skolu apgādes programmas izvērtēšana

Skolu apgādes programmas izvērtēšana Latvijā tiek deleģēta Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" (turpmāk – institūts).

Detalizēti nosacījumi programmas izvērtēšanai noteikti normatīvajos aktos.

Pirms programmas izvērtējuma uzsākšanas institūts Lauku atbalsta dienestā iesniedz programmas izvērtējuma plānu un tāmi.

Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegto plāna un tāmes atbilstību skolu apgādes programmas nosacījumiem, un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta dokumentus apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijā

Pēc dokumentu apstiprināšanas Lauku atbalsta dienests slēdz līgumu ar institūtu. Pēc līguma noslēgšanas institūts var uzsākt programmas izvērtējumu saskaņā ar apstiprināto plānu un tāmi.

Pēc izvērtējuma noslēgšanas institūts Lauku atbalsta dienestā iesniedz atbalsta iesniegumu un programmas izvērtējumu, pievienojot tam izvērtējuma tāmi un darījumu apliecinājošus dokumentus.

Lauku atbalsta dienests izvērtē iesniegtos dokumentus atbilstoši līguma nosacījumiem un pozitīva vērtējuma gadījumā nosūta tos apstiprināšanai skolu apgādes programmas komisijai.

Kad skolu apgādes programmas komisija apstiprinājusi izvērtējumu un atskaišu dokumentus, Lauku atbalsta dienests aprēķina un izmaksā atbalstu.

7.6. Attiecināmas izmaksas:

7.6.1. Attiecināmo izmaksu nosacījumi

7.6.1.1. Produktu izplatīšana:

Atbalsts produktu izplatīšanai tiek aprēķināts pēc vienības izmaksu standarta shēmas (*standard scales of unit costs*), nosakot vienādu atbalsta likmi visiem atbalsta pretendentiem par vienādu produktu.

Atbalsta likmes augļiem un dārzeņiem tiek noteiktas par porciju (100g), likmes diferencējot atkarībā no:

- produkta kvalitātes īpašībām (paredzot augstāku likmi par produktu, kas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām),
- porcijas fasējuma (vai porcija ir vai nav fasēta atbilstoši ES normatīvajiem aktiem par prasībām fasētai pārtikai), un
- sastāva (vai porcijā ir viena veida produkti vai tā ir asorti porcija no vismaz trīs dažādiem produktiem).

Atbalsta likme augļiem un dārzeņiem ir iepriekšnoteikta, un tajā ietvertas šādas attiecināmās izmaksas:

- produkta cena,

- produkta sagatavošana (apstrāde, mazgāšana, mizošana, iepakošana u.c.),
- transports,
- produktu izdale izglītības iestādē.

Atbalsta likme pienam tiek noteikta par litru, paredzot, ka viena porcija nav mazāka par 100 ml un nav lielāka par 250 ml, un likmes tiek diferencētas atkarībā no:

- kvalitātes īpašībām (paredzot augstāku likmi par pienu, kas ražots atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības shēmas prasībām) un
- iepakojuma tilpuma (vai produkts ir fasēts iepakojumā līdz 250 mililitriem vai lielākā).

Atbalsta likmi pienam veido:

- nemainīgā daļa, kas ir iepriekšnoteikta, un kas ietver šādas attiecināmās izmaksas:
 - produkta sagatavošana (pārstrāde, iepakošana),
 - transports,
 - produktu izdale izglītības iestādē,
- mainīgā daļa, ko veido svaigpiena iepirkuma cena valstī.

Atbalsta likmes veidojošo iepriekšnoteikto elementu aprēķināšanā tiek izmantota šāda informācija:

- statistiskā informācija par produktu mazumtirdzniecības cenām;
- pieejamā statistikas informācija par pakalpojumu un resursu cenu izmaiņām;
- nozares ekspertu sniegtie viedokļi par ražošanas, pārstrādes, iepakšanas, transporta izmaksām.

7.6.1.2. Papildu izglītojošie pasākumi, publicitātes pasākumi, programmas izvērtēšana:

Atbalsts ar pasākumiem un izvērtēšanu saistīto izmaksu segšanai tiek aprēķināts pēc faktiskajām izmaksām (*cost-based system*), balstoties uz atbalsta pretendentu iesniegtām pavadzīmēm, maksājumu uzdevumiem un citiem darījumu apliecinājošiem dokumentiem, kas apliecina veikto pasākumu un/vai darbību atbilstību iepriekš apstiprinātajam plānam.

7.6.2. Noteiktas attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā

Ņemot vērā, ka produktu izplatīšanai atbalsts tiek aprēķināts pēc vienības izmaksu standarta shēmas, attiecināmās izmaksas produktu izplatīšanā ir minētas 7.6.1. apakšpunktā.

7.7. Iestāžu un nozares pārstāvju iesaistīšana:

Programmas īstenošanas nodrošināšanai Zemkopības ministrs izveido komisiju, kuras sastāvā iekļauj pārstāvjus no Zemkopības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Veselības ministrijas, Lauku atbalsta dienesta, institūta "BIOR", Valsts izglītības un satura centra, Slimību profilakses un kontroles centra, Lauksaimniecības datu centra (turpmāk – skolu apgādes programmas komisija).

Skolu apgādes programmas komisijas mērķi ir:

- nodrošināt skolu apgādes programmas efektīvu īstenošanu un efektīvu budžeta izlietojumu;
- nodrošināt, ka izvēlētie izglītojošie un publicitātes pasākumi ir efektīvi un izmaksu ziņā pamatoti;

Skolu apgādes programmas komisijas uzdevumi ir:

- noteikt kārtējam mācību gadam pieejamā finansējuma sadalījumu produktu izdarei, papildu izglītojošiem pasākumiem, publicitātes pasākumiem un programmas izvērtēšanai
- apstiprināt papildu izglītojošo pasākumu un publicitātes pasākumu plānu un tāmi kārtējam mācību gadam;
- apstiprināt atskaiti par pasākumu īstenošanu kārtējā mācību gadā;
- apstiprināt skolu apgādes programmas izvērtējuma plānu un tāmi (vienu reizi sešos gados);
- apstiprināt atskaiti par veikto programmas izvērtējumu (vienu reizi sešos gados)

Skolu apgādes programmas komisijai ar normatīvajiem aktiem var tikt noteikti arī citi uzdevumi.

Skolu apgādes programmas komisija uzdevumu izpildei var piesaistīt ekspertus no lauksaimnieku organizāciju pārstāvju vidus, jo īpaši, augļu un dārzeņu un piena nozarēs.

7.8. Informēšana un publicitāte:

Sabiedrības informēšanai par skolu apgādes programmu tiek izmantots plakāts, kas izgatavots uz izglītības iestādēs izvietots saskaņā ar Regulas Nr. 2017/40 12. pantu. Plakāta izgatavošanu organizē Lauku atbalsta dienests. Plakātus Lauku atbalsta dienests izsniedz atbalsta pretendentiem, un mācību gadā katrai programmā iesaistītai izglītības iestādei jāsaņem vismaz divi plakāti.

Informatīva rakstura publicitātes pasākumu īstenošanu Lauku atbalsta dienests izraugās publiskā iepirkuma procedūrā.

7.9. Administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas:

Pārbaudes saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām veiks Lauku atbalsta dienests. Detalizēti nosacījumi attiecībā uz pārbaudēm noteikti normatīvajos aktos.

7.10. Uzraudzība un izvērtēšana:

Skolu apgādes programmas īstenošanas uzraudzību ELGF noteikto funkciju ietvaros veic Zemkopības ministrija, apkopojot Lauku atbalsta dienesta un skolu apgādes programmā iesaistīto personu sniegto informāciju par problēmjasūtājumiem un risinot tos.

Skolu apgādes programmas gada uzraudzību saskaņā ar Regulas Nr. 2017/39 8. panta 1. punktu un Regulas Nr. 2017/40 9. pantu veic Lauku atbalsta dienests, sagatavojot gada uzraudzības ziņojumus un gada ziņojumus par veiktajām pārbaudēm

Skolu apgādes programmas izvērtēšanu veic institūts, slēdzot par to līgumu ar Lauku atbalsta dienestu. Izvērtējuma veikšanai institūts var sadarboties arī ar skolu apgādes programmas komisiju.

Detalizēti nosacījumi skolu apgādes programmas izvērtēšanai noteikti normatīvajos aktos.